

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - המסכה של נבו

מאת: חוה דיבון
איורים: איתי בקין
הוצאה: כנרת
קבוצת גיל: גנים בוגרים

קריאה

טיפ לקריאה משפחתית

הספר יכול לסייע להיערך לאירוע מיוחד או לאסוף זיכרונות מאירוע שהסתיים. לקראת חג, למשל, תוכלו לבחור בספר העוסק בחג ולשוחח: אילו אירועים מתוכננים לכם בחג? כיצד אפשר להתכונן לקראתו יחד, הורים וילדים? לקראת פורים אפשר להכין יחד תחפושת או משלוח מנות, ולאחר החג אפשר לקרוא שוב את הספר ולהיזכר בעזרתו ברגעים היפים שחוויתם יחד.

שיחה

שיחה על תחפושות ופורים

הספר הוא הזדמנות לחלוק זיכרונות מחג הפורים: האם אתם אוהבים להתחפש, והאם רק בפורים? האם אתם, ההורים, אהבתם להתחפש בילדותכם? איזו תחפושת אתם זוכרים לטובה? אפשר לשמוע מי אוהב להתחפש ומי פחות, להביט בתצלומים מהעבר ולהיזכר ברגעים מיוחדים מחג הפורים.

משחק

משחק התחפושות

מסתובבים ברחבי הבית ובחרים חפץ כלשהו: כף, עציץ, כדור אוף שטיח. כל אחד מתאר תחפושת שכוללת את החפץ הנבחר: האם השטיח הוא חלק מתחפושת של מוכרת שטיחים? ואולי הוא שטיח מעופף? האם הכדור הוא חלק מתחפושת של ספורטאי? ואולי הוא אף של ליצן?

תחפושות באיורים

תחפושות באיורים

היכן בספר נמצאת תחפושת של אסטרונוט? ומה בנוגע למלכת אסתר, ללוחמי אש, לשוטרות או לאלברט איינשטיין? תוכלו לחפש תחפושות באיורים. איזו תחפושת מצאה חן בעיניכם במיוחד?

העשרה

מי היה אלברט איינשטיין?

אלברט איינשטיין [1879-1955] היה מדען יהודי ממוצא גרמני. הוא השפיע רבות על עולם המדע ועל התפיסה של חוקי הטבע, הזמן והיקום בעזרת "תורת היחסות" שפיתח ומחקרים נוספים שערך. איינשטיין ניחן בחוש הומור ובדמיון, פעל למען שלום ואחוה ואהב להתכתב עם ילדים מכל העולם. איינשטיין תמך בהקמת האוניברסיטה העברית בירושלים ובמדינת ישראל.

השָׁרָאָה

פינטרסט

[יצירות, שירים ופעילויות נוספות בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

זְהוּת אִישִׁית וְעוֹלָם פְּנִימִי

הספר "המסכה של נבו" עוסק בחג הפורים, אך טמונים בו רבדים נוספים המתאימים לכל השנה. זהו סיפור על ילד מופנם ורגיש בעל עולם פנימי עשיר. הוא מרגיש בנוח בעולמו ובבחירה לעטות מסכה ביומיו. דוד, לעומתו, מתנהג באופן מוחצן ומתריס. קריאת הסיפור מאפשרת לילדים להזדהות עם הדמויות תוך כדי "הרחקה" ¹ עיסוק בדמויות, ולא בהם ² לשאוב עידוד מהן ולהכיר דרכי התמודדות עם מצבים חברתיים. פורים אישי ³ הספר מאפשר ביטוי ליחס שונה של ילדים שונים לחג הפורים: מהם שמעדיפים המולה ומהם שמעדיפים שקט, מהם שאוהבים להתחפש ומהם שנרתעים.

קְרִיאָה

איך מומלץ לקרוא את הסיפור בגן?

כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצות קטנות, כשלכל ילד עותק משלו. כך יתאפשר לכל אחד לעקוב אחר רצף הסיפור. באיורים מופיעים פרטים המסייעים להעמקת ההבנה: הקישוטים בגן הקשורים לחג החנוכה או לט"ו בשבט מבהירים שנבו בחר להתחפש לאורך השנה כולה. עצירה לניבוי ¹ כדאי לעצור ברגע דרמטי ומותח בסיפור כדי לעורר הקשבה ולעקוב אחר ההבנה של הילדים. תוכלו לעצור כאשר נבו ודוד, המחופש לאסטרונוט, בונים יחד ולשאול: לפני שנמשיך לקרוא, אולי יש לכם ניחוש מי הוא האסטרונוט? לאחר הגילוי, לאחר שדוד מסיר את הקסדה, כדאי לשאול: מה, לדעתכם, יקרה עכשיו?

כְּלָנוּ גִּבּוּרֵי-עַל

שאלות הבנה כדאי לשאול: מה נבו אוהב ללבוש לגן? מה עושה דוד לנבו בתחילת הסיפור? כיצד מגיב נבו על כך? האם נבו התחפש בפורים? ודוד? האם הם זיהו זה את זה כשהתחילו לשחק יחד? האם הם נהנו לשחק יחד?

שיח רגשי תוכלו לשאול בנוגע לתחפושת: מדוע, לדעתכם, נבו מתחפש כל יום, ואיך הוא מרגיש? מתי אתם מתחפשים, אם בכלל? מה אתם מרגישים כשאתם מחופשים? השיחה מאפשרת מגוון תשובות: יהיו ילדים שבדומה לנבו, יספרו שהם מעדיפים להתחפש בכל ימות השנה, ויהיו ילדים שיאמרו שהם מתקשים להתחפש בפורים.

גיבורי-על כמו נבו, יש ילדים וילדות שנמשכים לגיבורי-העל בשל אומץ ליבם ויכולתם לפתור כל בעיה. תוכלו לשאול: מדוע, לדעתכם, נבו בחר דווקא בתחפושות של גיבורי-על? מה מיוחד בגיבורי-על? איזה כוח הייתם בוחרים כגיבורי-על? מדוע?

להמשך קריאה – ["לא קל להיות גיבור-על"](#), שחולק בספריית פיג'מה.

הצטרפות למשחק

הצטרפות למשחק ילדים שמתקשים להצטרף למשחק עלולים להגיב בתסכול, בזעם ובכוחניות כמו דוד. כדאי לשוחח על כך במפגש החוזר עם הספר, להתייחס לרגשות של הדמויות ולנסות לעורר בילדים אמפתיה. אפשר לשאול: מה קרה כשנבו ודוד שיחקו בגן? מדוע, לדעתכם, דוד בעט במשחקים של נבו? מה הרגיש נבו? מה הרגיש דוד? האם אתם יכולים לייעץ לדוד איך לפנות לנבו? האם קרה לכם מקרה דומה בגן או בבית?

לשחק לבד, להתבודד אפשר לעקוב באמצעות האיורים אחרי נבו המִשְׁחָק לבדו ולעודד שיחה על הצורך לכבד חברים שרצונם לשחק לבד. אפשר לשאול: מה נבו מרגיש, לדעתכם, כשהוא משחק לבד? מתי אתם אוהבים לשחק ולבד ומתי בחברותא? כיצד ניתן לשתף חבר ולהזמין אותו לשחק?

להעשרה – ["הכוחות שבדרך"](#) גיבורי-העל רועי מצרף חבר

מי אני ומי אתה?

תחפשות? תוכלו להתבונן באירי הילדים המחופשים ולשאול: אילו אביזרים מופיעים באיריס? האם ישנם ילדים שמחופשים בתחפושות דומות או זהות? אילו תחפושות מוכרות ואילו לא? האם יש תחפושות שהתחפשתם אליהן בעבר? האם יש תחפושות שתרצו להתחפש אליהן בעתיד?

משחק? מי אני ומי אתה? באמצעות גומייה או סרט מצמידים בכל פעם למצחו של אחד הילדים ציור או תצלום של תחפושות ואביזרים (כובע ליצן, כתר, חלוק רפואי). הילד אינו רואה את הציור או התצלום, ועליו לנחש מה מצויר או מצולם בעזרת שאלות שהוא שואל את חבריו למשחק.

למה ילדים מתחפשים לא רק בפורים?

משחקי תפקדים חשובים להתפתחות הילדים מבחינות שונות: רגשית, חברתית, שפתית, קוגניטיבית, ומבחינת התמודדות עם קונפליקטים.

להעשרה – [על משמעות ההתחפשות אצל ילדים](#)

ערכים

ערכי מורשת ומסורת? הסיפור והאירוס מציינים מאפיינים וסמלים של חגים שהם חלק מהווי הגן: משחק

בסביבוניס בחנוכה, נטיעת עץ בט"ו בשבט, התחפשות וקריאת סיפור המגילה בפורים. קבלת השונה [2] דמותו של נדב בסיפור מציגה ילד המתנהג קצת אחרת מהילדים האחרים. דרך הסיפור הילדים לומדים כי ניתן לחשוב אחרת, להתנהג באופן שונה מהמוסכמות החברתיות ולכבד את הבחירה של כל אחד ואחת.

מִיּוֹמְנוּיּוֹת

מיומנות תוך-אישית [2] מודעות עצמית, מודעות לתהליכים פנימיים, הכרת נטיות ומאפיינים אישיים וייחודיים והזדהות איתם.
מיומנויות בין-אישיות [2] מודעות חברתית, כלומר היכולת לפעול במצבים חברתיים מתוך הבנת האחר, גילוי אמפתיה כלפיו ומיומנויות חברתיות, כמו הצטרפות לקבוצה, קבלת האחר והתייחסות מכבדת לבחירתו בדרך משחק ובהתנהגות שונות מאלה שרוב הילדים בוחרים.

יָדַע

שפה ואוריינות [2] גילוי מסרים סמויים וגלויים בסיפור.
כישורי חיים [2] הקוראים מתוודעים להתמודדות של ילדים עם מערכות יחסים ועם קשיים ולאופן מציאת פתרונות להם.

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה